

3. DECLANȘAREA OSTILITĂȚILOR

(Exodul 5:1 - 7:7)

Prima audiență la Faraon

(Exodul 5:1-21)

Prima întâlnire dintre Faraon și profeții evrei are caracterul unei confruntări. Episodul are rolul de a descoperi adevărata față a lui Faraon. El se joacă de-a dumnezeu. De aceea îi persecută pe evrei tot mai mult, punând poveri tot mai mari pe umerii lor. Profeții evrei sunt categoric uimiți de o astfel de turnură a evenimentelor: ei au încredere că împăratul Egiptului va da drumul poporului deoarece Domnul îi dă această poruncă. Așa că sunt dezamăgiți.

Dar Dumnezeu este la lucru aici. El împietrește inima lui Faraon, pentru ca acesta să nu îi elibereze pe israeliți. Motivul este cât se poate de evident: pentru ca Dumnezeu să aducă judecata asupra Egiptului și să Își scoată poporul din această țară în mod miraculos. În felul acesta, Domnul va primi toată gloria.

5:1. Moise și Aaron s-au dus apoi la Faraon și i-au zis: "Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: "Lasă pe poporul Meu să plece, ca să țină în pustie un praznic în cinstea Mea."

Acesta este începutul primei audiențe pe care Moise și Aaron o au la împăratul Egiptului. Primele cuvinte ale conversației se constituie în formula **"Așa vorbește Domnul"**, care, după cum am văzut deja, era

asociată întotdeauna cu o zeitate (vezi comentariile asupra versetului 4:22), astfel că ceea ce urmează trebuie înțeles ca și cuvântul final plin de autoritate al unui dumnezeu. Faraon, desigur, cunoaște lucrul acesta, deoarece în scrierile egiptene se folosea o formulă similară care implica autoritatea divină.

Pentru ca Faraon să înțeleagă exact care dumnezeu este reprezentat de către cei doi frați, nume Domnului i se adaugă sintagma explicativă "Dumnezeul lui Israel". Este o expresie care identifică un dumnezeu cu un popor și un popor cu un dumnezeu. Iar din moment ce Israel și Egipt se află în poziții opuse, la fel se vor afla și dumnezeii lor.

Versetul acesta ridică două probleme. În primul rând, bătrânii lui Israel nu îi însoțesc pe Moise și pe Aaron la curtea egipteană. Aceasta reprezintă o desconsiderare directă a poruncii Domnului din 3:18.¹ În plus, cuvintele rostite de profeți în fața lui Faraon diferă de ceea ce îi poruncise Dumnezeu lui Moise să spună în 3:18. "Așa vorbește Domnul" cere ca profetul să spună exact cuvintele lui Dumnezeu, fără nici o interpretare proprie. Probabil că Moise și Aaron au eșuat în misiunea lor din această scenă inițială.

După cum am afirmat mai devreme (vezi comentariul asupra versetului 3:18), profeții, plini de smerenie, îi adresează lui Faraon o solicitare. Evreii vor vedea în reacția acestuia cât de pornit este împăratul egiptean împotriva lui Israel și a Dumnezeului său.

Listele de muncă dezgropate la Deir el-Medina și Teba arată că muncitorii primeau zile libere pentru diferite motive, inclusiv pentru jertfe aduse unui zeu.² Astfel că cererea lui Moise și Aaron nu era chiar atât de ieșită din comun sau de neașteptată.

5:2. Faraon a răspuns: "Cine este Domnul, ca să ascult de glasul Lui și să las pe Israel să plece? Eu nu cunosc pe Domnul și nu voi lăsa pe Israel să plece."

Mândria și aroganța lui Faraon ies aici în evidență. Structura

propoziției este similară cu cea a versetului din Exodul 3:11, în care Moise întreabă: "Cine sunt eu, ca să mă duc la Faraon?" Dacă Moise dă dovadă de smerenie prin această întrebare, la polul opus se află Faraon care întreabă: "Cine este Domnul, ca să ascult de glasul Lui?" Întrebarea lui Faraon este retorică; nu se așteaptă un răspuns. Ideea principală este destul de evidentă chiar și fără un răspuns: Faraon se consideră adevăratul dumnezeu în Egipt, mult superior în putere Dumnezeului evreilor.

Faraon afirmă că "nu îl cunoaște pe Domnul". Aceasta nu înseamnă că nu auzise niciodată de Dumnezeul lui Israel. Cum am văzut deja, verbul ebraic "a cunoaște" sugerează de multe ori intimitatea cu ceva sau cu cineva (vezi Geneza 4:1; 25:27, unde Esau este descris ca "un om care cunoștea vânătoarea, un om al câmpului"). Faraon refuză să recunoască puterea și autoritatea divinității evreilor.

Poziția lui Faraon e fermă, inima sa e încăpățânată și nu dorește să dea înapoi nici un pas. El declară: "Nu voi lăsa pe Israel să plece". În original, construcția propoziției este apodictică, adică definitivă, "Nu" urmat de un imperfect. În ebraică, aceasta e forma negativă cea mai puternică. Astfel, mânușa a fost aruncată. Cine este suveran? Cine controlează Egiptul și pe sclavii evrei - Faraon sau Domnul?

Autorul biblic începe să descrie cu o deosebită plăcere modul în care Faraon ajunge să-L cunoască pe Domnul și să permită evreilor să plece din Egipt.

5:3. Ei au zis: "Ni S-a arătat Dumnezeul evreilor. Dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, pentru ca să nu ne bată cu ciumă sau cu sabie."

În versetul 1, Moise și Aaron îi ceruseră lui Faraon să permită evreilor să iasă din Egipt (în acel verset s-a folosit forma imperativă). După replica dură dată de Faraon, profeții evrei renunță la această abordare directă. În acest verset, ei aproape că îl roagă pe Faraon. În

original este utilizat cuvântul *nā*, care de obicei reprezintă o particulă de adresare tradusă prin "te rog". S-ar părea că cei doi evrei încearcă să stârnească mila împăratului egiptean. Cu alte cuvinte, Moise și Aaron merg la Faraon și îi spun: "Așa vorbește Domnul ...", așteptându-se fără nici un fel de dubiu ca acesta să se supună. Când împăratul îi refuză atât de categoric, ei renunță la cererile lor imperative.

Termenii pentru "ciumă" și "săbie" sunt simboluri comune ale judecății. Dar probabil că aici sunt folosiți în anticiparea a ceea ce urmează să se abată asupra egiptenilor nu asupra evreilor (vezi Exodul 9:13, 15; 15:9; etc.).

5:4. Și împăratul Egiptului le-a zis: "Moise și Aaron, pentru ce abateți poporul de la lucrul lui? Plecați la lucrările voastre."

Faraon nu face absolut nici o concesie. El devine procuror, acuzându-i pe profeți de distragerea evreilor de la muncă. Împăratul egiptean trece apoi în ofensivă, poruncind lui Moise și lui Aaron să se întoarcă la lucrul lor (literal, la "poverile lor") alături de ceilalți israeliți. Acesta e un decret imperial, deoarece verbul "Plecați!" are forma de imperativ. Faraon pare să nege cu hotărâre orice autoritate a celor doi evrei.

În acest verset există un joc de cuvinte. Verbul "a abate" (în realitate, "a determina să se oprească", rădăcina Hiphil) provine din rădăcina *pr'*. Aceste consoane reprezintă primele litere din cuvântul Faraon.

5:5. Faraon a zis: "Iată că poporul acesta s-a înmulțit acum în țară, și voi ați vrea să-l faceți să-și înceteze lucrările?"

Aceste cuvinte ale lui Faraon au primit numeroase interpretări. În primul rând, ele ar putea trăda o anumită teamă din partea lui, deoarece evreii erau atât de numeroși încât ar fi putut reprezenta un

pericol militar. Întreruperea lucrărilor le-ar fi putut da evreilor posibilitatea de a organiza o revoltă. Exodul 1:9 ne arată că numărul mare al evreilor constituia un adevărat pericol pentru Egipt. Pe de altă parte, această interpretare nu se încadrează foarte bine în contextul imediat: Faraon nu dădea deloc dovadă de teamă și, omenește vorbind, avea controlul absolut asupra situației.

O a doua interpretare spune că Faraon era supărat din cauza pierderilor economice care ar fi rezultat în urma întreruperii muncii. Costurile pentru hrănirea, cazarea și îngrijirea sclavilor săi erau foarte ridicate, iar întrerupând munca el nu primea nimic în schimbul costurilor.

Putem depista și o urmă de mândrie aici. Cassuto observă că afirmația împăratului: "Iată că poporul acesta s-a înmulțit acum în țară" este plină de aroganță și că acesta voia să spună: "Mă bucur să văd că am mulți sclavi care mă slujesc și îmi aduc mari beneficii".³ Cu alte cuvinte, "Iată ce măreț sunt! Acum, cine sunteți voi, profeților, să-mi luați oamenii de la muncă?"

Verbul a înceta este *šābāt*. Faraon nu permite evreilor să se odihnească sau să se oprească. Cuvântul "Sabat" (*šābbāt*) provine de la acest verb. Un aspect important este că Dumnezeu evreilor va da mai târziu poporului Israel odihnă de Sabat (Exodul 20). Domnul este opusul lui Faraon.

5:6-7. Și chiar în ziua aceea, Faraon a dat următoarea poruncă ispravnicilor norodului și logofeților: "Să nu mai dați poporului paie ca mai înainte pentru facerea cărămizilor; ci să se ducă singuri să strângă paie."

Ca rezultat imediat al primei audiențe, Faraon dă o poruncă "ispravnicilor și logofeților". Acestea sunt două funcții diferite. "Ispravnicii" erau gardieni egipteni. "Logofeții" erau israeliți puși să supravegheze muncile poporului lor. Ei răspundeau direct în fața ispravnicilor.

Documentele din vremea lui Ramses II arată că un grup de patruzeci de egipteni stăpâni de grajduri aveau fiecare o normă de câte

2000 de cărămizi.⁴ Listele respective descriu procesul de îndeplinire a acestei norme. Acești bărbați aveau același rol ca și ispravnicii egipteni din Exodul 5.

Porunca lui Faraon nu era ca evreii să modeleze cărămizi fără paie, ci să meargă pe câmp și să culegă paie singuri, pe lângă munca lor normală. Paiele sunt o componentă esențială în construirea cărămizilor: ele au putere de liant și ajută la închegarea cărămizilor. Cei din vechime făceau cărămizi amestecând noroi de pe valea Nilului cu paie și pleavă, punând amestecul în niște forme rectangulare și lăsându-l să se usuze sub căldura soarelui.

Pe pereții Capelei Rekhmire din Teba, datând de la mijlocul secolului cincisprezece î.d.Cr., este reprezentată o scenă renumită din procesul de construire a cărămizilor. Ea ilustrează acest proces în Egiptul antic și ilustrația se potrivește foarte bine cu descrierea biblică din Exodul⁵.

Primul verb din porunca lui Faraon este de fapt "a strânge". El le spune bărbaților: "Să nu mai strângeți paie ca să le dați poporului ..." Se pare că una din îndatoririle ispravnicilor era de a strânge paie pe care sclavii le foloseau la facerea cărămizilor. Aceasta nu făcea parte din sarcinile sclavilor. Dar acum lucrurile s-au schimbat și astfel munca lor avea să fie mult mai grea.

5:8. Totuși să le cereți același număr de cărămizi pe care le făceau mai înainte; să nu reduceți nimic din ele, căci sunt niște leneși; de aceea strigă mereu: "Haidem să aducem jertfe Dumnezeului nostru."

Faraon pune dorința evreilor de a pleca în deșert și de a ține o sărbătoare pe seama leneviei. El nu recunoaște nici o dimensiune religioasă sau spirituală a acestei cereri: evreii vor pur și simplu să se oprească din lucru. De fapt, Faraon nici măcar nu-L recunoaște pe Domnul ca Dumnezeu evreilor. El nu face referire la Dumnezeu cu numele Său divin, ci cu particula generică 'el. Pentru Faraon, Domnul

nu are nici o autoritate ca Dumnezeu, exact așa cum Moise și Aaron nu au nici o autoritate ca profeți. În ce-l privește, Faraon elimină orice posibilitate ca în Dumnezeu evreilor să existe vreo urmă de adevăr sau realitate. Faraon este Dumnezeu și nu va recunoaște nici un alt Dumnezeu pentru evrei.

Pentru a rezolva problema aparentei lenevii a poporului, împăratul Egiptului refuză să reducă sau să "scadă" norma de cărămizi care fusese impusă sclavilor.

5:9. Să se dea mult de lucru oamenilor acestora, ca să aibă de lucru și să nu mai umble după năluci.

Verbul folosit aici pentru "a da mult de lucru" este *kābēd*. Același verb este folosit mai târziu când Dumnezeu împietrește inima lui Faraon (vezi Exodul 10:1). Din pricina asupririi evreilor, Dumnezeu îl asuprește pe el.

Împăratul Egiptului pare să fie adeptul dictonului "Lenevia este mama ideilor". Astfel că el mărește norma de muncă pentru evrei, pentru ca aceștia să nu aibă timp să dea ascultare instigărilor la revoltă. Minciunile sau "nălucile" despre care vorbește el se referă probabil la cuvintele de eliberare și răscumpărare pe care Moise și Aaron le-au adresat poporului în Exodul 4:29-31. În ultimă analiză, Faraon afirmă că Moise și Aaron sunt niște falși profeți care promit o eliberare imposibilă.

Verbul ebraic pentru "a umbla după" înseamnă a contempla ceva anume cu mult interes, cu încredere și devotament. Se pare că Faraon a înțeles că evreii cred în mesajul profeților și că își pun nădejdea în el. Astfel că dorința lui este de a alunga orice astfel de gânduri.

5:10. Ispravnicii poporului și logofeții au venit și au spus poporului: "Așa vorbește Faraon: "Nu vă mai dau paie."

Moise și Aaron sunt eliminați din postura de mediatori între Faraon și israeliți. Astfel că oamenii cei mai apropiați ai împăratului Egiptului slujesc de purtători de cuvânt (sau profeți) înaintea sclavilor săi. Observați că poruncile lui Faraon se adresează evreilor prin formula divină pe care am întâlnit-o în versetul 1 din acest capitol: "**Așa vorbește ...**". Cu alte cuvinte, directiva lui Faraon este pronunțată cu aroganță, folosind același limbaj pe care l-au folosit mai devreme Moise și Aaron pentru a vesti cuvintele Domnului.

Faraon îi lansează în acest fel o provocare Domnului. Zarurile au fost aruncate. Să înceapă meciul. Cine este Dumnezeu - Faraon sau Domnul? Al cui "așa vorbește ..." va fi luat în serios?

5:11. duceți-vă singuri de vă luați paie de unde veți găsi; dar nu vi se reduce nimic din lucrul vostru.

Această poruncă începe cu pronumele personal "voi" urmat de imperativul "**duceți-vă!**" Imediat urmează un alt imperativ, **luați**, alături de un alt cuvânt, "**singuri**". Este vorba de o structură chiasmatică. Pronumele și adverbul nu sunt necesare din punct de vedere gramatical în această poruncă, dar ele oferă forță suplimentară ordinului lui Faraon.

Punctul de referință al poruncii este identic celui din versetul 8. Responsabilitatea de a strânge paie sau pleavă pentru facerea cărămizilor cade acum asupra sclavilor evrei. Iar această însărcinare grea este în plus față de munca lor normală.

5:12. Poporul s-a răspândit în toată țara Egiptului, ca să strângă miriște în loc de paie.

Sclavii evrei sunt obligați să scoțoască toată țara Egiptului după paie. Dar ei nu găsesc decât "**miriște**" sau "**pleavă**" adică numai rămășițele paielor. Este tot ce au la dispoziție și tot ce pot folosi la construirea cărămizilor. Starea evreilor este destul de jalnică.

Ultima propoziție sună de fapt în felul următor: "**ca să strângă miriște, miriște în loc de paie**". Acesta e un exemplu de joc de cuvinte, în care substantivul miriște (*qāš*) provine de la forma verbală a strânge miriște (*qāšāš*). Este o construcție gramaticală folosită în limba ebraică pentru scoate ceva în evidență. Pleava este singurul lucru pe care l-au putut găsi evreii pentru a face cărămizi.

5:13. Ispravnicii îi sileau, zicând: "Isprăviți-vă lucrul, zi de zi, ca și atunci când erau paie!"

Ispravnicii îi obligau în continuare pe evrei să facă numărul cerut de cărămizi. Obiectul acestei presiuni, "ei", pare destul de ambiguu: unii cercetători sunt de părere că se referă la logofeții israeliți și nu la tot poporul. Dar subiectul versetului 12 este "poporul", acesta păstrându-se, probabil, și în versetul 13.

Verbul a sili înseamnă de multe ori "a grăbi" sau "a zori". Septuaginta, traducerea greacă a Vechiului Testament datând din secolele trei și doi î.d.Cr., îl traduce prin "a grăbi" cu un prefix care avea, după toate aparențele, rol de intensificare. Această idee de oprinare și împingere de la spate a evreilor reflectă situația disperată în care lucra acum poporul.

5:14. Au bătut chiar pe logofeții copiilor lui Israel, puși peste ei de ispravnicii lui Faraon. "Pentru ce", li se zicea, "n-ați isprăvit ieri și azi, ca mai înainte, numărul de cărămizi care vă fusese hotărât?"

Se pare că a trecut ceva timp de când s-a dat porunca din versetul 13. Evreii nu au fost în stare "**ieri și azi**" să îndeplinească cerințele ce le fuseseră impuse. Expresia este la modul figurat și se referă la trecutul apropiat. Munca din ultima vreme este comparată apoi cu munca lor de "**ieri și alaltăieri**", o figură de stil care se referă la trecutul îndepărtat. Ideea este că de când Faraon le-a mai dat și sarcina de a strânge paie, evreii nu au reușit să termine lucrul.

Din pricina acestui eșec, logofeții sunt bătuți. Ei erau responsabili pentru măsura de muncă depusă și de aceea ei aveau misiunea de a-i obliga pe compatrioții lor să muncească mai mult. Situația tragică a evreilor este subliniată încă o dată. Din pură răutate, li se cere să facă imposibilul, iar apoi sunt pedepsiți pentru că nu au reușit să își ducă la bun sfârșit îndatoririle primite. Iată degradarea absolută a masei muncitorilor evrei. Moise și Aaron i-au dat lui Faraon un motiv să distrugă poporul lui Dumnezeu, motiv de care profită din plin.

Cuvântul pentru "normă" diferă de termenul folosit în versetul 8. Acest cuvânt, *hq*, poartă ideea unei datorii, a unei obligații. În ochii egiptenilor, ceea ce li se cere evreilor nu e o dovadă de asuprire, ci e ceva obligatoriu.

5:15. Logofeții copiilor lui Israel s-au dus să se plângă la Faraon și i-au zis: "Pentru ce te porți așa cu robii tăi?"

Verbul ebraic pentru "a se plânge" înseamnă de obicei "a striga", atunci când te afli într-o situație stresantă, grea. Logofeții israeliți își dau arama pe față venind înaintea lui Faraon pentru ajutor. Monarhul egiptean este destinatarul plângerilor lor. Logofeții nu apelează la Domnul. Ei nu Îi recunosc puterea, autoritatea și suveranitatea.

Mai târziu, la Marea Roșie, atunci când israeliții se află într-o situație disperată, ei "au strigat către Domnul" (14:10). Acolo, Domnul Își demonstrează puterea împărțind marea în două, pentru ca poporul să poată trece prin mijlocul ei.

Confirmarea subordonării logofeților evrei lui Faraon se găsește în faptul că aceștia se numesc "robii" săi. În versetul cincisprezece și în următorul, această denumire apare de trei ori, ca și cum logofeții ar dori să scoată în evidență devotamentul și loialitatea lor în slujirea lui Faraon. Acești logofeți sunt oameni vânduți lui Faraon.

5:16. Robilor tăi nu li se mai dau paie ca mai înainte, și totuși ni se spune:

"Faceți cărămizi!" Ba încă robii tăi sunt și bătuți, ca și când poporul tău ar fi vinovat.

Plângerea cu care vin logofeții israeliți înaintea lui Faraon arată că nu e vina lor că normele pentru cărămizi nu sunt îndeplinite. Vinovat de această situație era poporul lui Faraon. Aceasta e probabil o referire la ispravnicii egipteni care nu mai furnizau paie pentru cărămizi, dar cereau să fie îndeplinite aceleași norme.

Cassuto susține că logofeții voiau să sugereze că Faraon este de fapt singurul vinovat. Dar, din respect sau teamă de împărat, ei schimbă cuvintele în ultimul moment și dau vina pe robii lui Faraon. Septuaginta îl învinovățește și ea pe Faraon: ea traduce pasajul în felul următor: "ci tu păcătuiești împotriva poporului tău" (adică împotriva robilor tăi). Textul masoretic ebraic nu sprijină această interpretare.

5:17. Faraon a răspuns: "Sunteți niște leneși și niște trântori! De aceea ziceți: "Haidem să aducem jertfe Domnului!"

Faraon le răspunde logofeților tot așa cum făcuse și în versetul 8. Evreii, fie ei logofeții sau restul populației, sunt pur și simplu leneși. Ei cer voie să participe la un ritual religios pentru a scăpa de lucru. Lozinca lui Faraon este subliniată aici prin forma de participiu (Niphal) al verbului (jucând rolul de substantiv): "Lenesi, sunteți leneși." Ideea e că Faraon refuză încă o dată să facă vreo concesie. Inima și gândurile sale sunt cu adevărat împietrite.

5:18. Acum, duceți-vă îndată de lucruți; nu vi se vor da paie, și veți face același număr de cărămizi.

În versetul 3, Moise și Aaron i-au cerut lui Faraon: "dă-ne voie să plecăm". Monarhul le poruncește acum evreilor: "Duceți-vă!", dar la lucrul ce li se poruncise să-l facă. E un alt imperativ care subliniază puterea ordinului lui Faraon.

Un al doilea imperativ apare la începutul versetului, provenind de la verbul a sluji. Astfel că porunca sună, de fapt, astfel: "**Acum, duceți-vă îndată de slujiți!**" Această poruncă scoate în evidență punctul principal al evenimentului exodului: pe cine trebuie să slujească evreii - pe Faraon sau pe Domnul? (vezi Exodul 4:23 și 8:1 unde "a sluji" este folosit cu sensul de slujire a Domnului).

5:19. Căpeteniile copiilor lui Israel au văzut în ce stare nenorocită erau, când li se zicea: "Nu vi se scade nimic din numărul de cărămizi; ci în fiecare zi să faceți lucrul cuvenit unei zile."

Începutul versetului sună, de fapt, așa: "**Logofeții israeliți au văzut că sunt într-o stare rea**" - adică într-o stare gravă, de plâns. Prepoziția ebraică "în" poate avea însă și sensul spațial de printre / în fața / în mijlocul.⁶ Probabil că în acest moment, logofeții evrei și-au dat seama de adevăratul caracter al lui Faraon: el îl întruchipa pe cel rău.

Cuvântul pentru "**necaz / rău**" este *rā*. Poate că este un joc de cuvinte, o aluzie la unul dintre cei mai importanți zei egipteni - zeul soarelui, Ra. Astfel că logofeții s-au văzut în mare încurcătură, aflându-se în mijlocul închinătorilor lui Ra. Probabil că se face referire la însuși Faraon, care este considerat încarnarea în formă umană a zeului Ra.

5:20-21. Când au ieșit de la Faraon, au întâlnit pe Moise și pe Aaron, care îi așteptau. Și le-au zis: "Să vă vadă Domnul și să vă judece! Voi ne-ați făcut urâți lui Faraon și slujitorilor lui; ba încă le-ați dat sabia în mână ca să ne omoare."

Versetul începe în realitate cu următoarele cuvinte: "**I-au întâlnit pe Moise și pe Aaron care așteptau să-i salute ...**" Verbul tradus prin "**au întâlnit**" înseamnă de multe ori "a confrunța, a ataca". Acest verb este folosit pentru a sublinia amărăciunea din sufletele logofeților care veneau

de la întrevederea cu Faraon. Pentru ei era clar că Moise și Aaron erau sursa problemelor lor și de aceea erau plini de resentimente. Faptul că această întâlnire se desfășoară de pe poziții opuse e confirmat de cuvintele logofeților.

Mânia se manifestă printr-un atac verbal adresat profeților. Logofeții afirmă că vina pentru necazurile lor aparține lui Moise și lui Aaron. Profeții vestiseră faptul că Domnul a văzut situația evreilor și că urmează să acționeze. Dar, în ochii lor, aceasta e o minciună: iată ce s-a întâmplat din pricina acelor cuvinte! E ceva adevărat în acest incident. Logofeții atribuie în mod greșit vina pentru respectiva situație. Oare chiar Moise și Aaron erau cei care l-au determinat pe Faraon să îi urască pe evrei? Sau nu era Faraon cel vinovat?

Logofeții spun, de fapt, că: "**Voi ați făcut (Hiphil) ca mirosul nostru să fie urât înaintea lui Faraon.**" Cuvântul "miros" este, bineînțeles, o figură de stil care se referă la reputația și poziția logofeților la curtea lui Faraon. Liderii evrei erau preocupați de poziția lor înaintea împăratului Egiptului. Ironia este că mai târziu, Moise face ca apa Nilului să miroase urât (același verb ca și în versetul de față) înaintea Domnului.

Afirmația logofeților ne aduce de asemenea aminte de Exodul 5:3. Acolo Moise și Aaron i-au cerut lui Faraon să îi elibereze pentru ca "sabia" Domnului să nu cadă asupra evreilor - dar, în realitate, se pare că gestul lor a făcut ca "sabia" lui Faraon să se abată asupra lor. Aparent, scopul pentru care au fost trimiși profeții pare să rămână neîmplinit, ba chiar să genereze efectul invers.

Aplicație

Dumnezeu nu a promis în nici un moment că sarcina lui Moise și Aaron va fi ușoară. În această secțiune vedem cât de dificilă și riscantă a fost misiunea lor. Ca răspuns la cererile lor Faraon le-a făcut viața și mai grea, forțându-i să strângă paiele de care aveau nevoie la facerea cărămizilor. Logofeții evrei nu au schimbat cu nimic situația: ei i-au acuzat pe liderii evrei că sunt sursa nefericirii lor. Moise și Aaron sunt,

aparent, singuri pe baricadă.

De multe ori, chemarea lui Dumnezeu pentru oamenii Săi nu e simplă și ușor de dus la îndeplinire. Nu trebuie să ne gândim decât la misionari ca J. Hudson Taylor, pe care Dumnezeu l-a chemat să evanghelizeze China, pe la mijlocul secolului al nouăsprezecelea. Viața și lucrarea i-au adus multe privațiuni, pierderi ale celor dragi și boli. Dar, cu toate acestea, Dumnezeu a făcut lucruri mari prin acel om, mulți chinezi venind la credință. Într-un moment când era foarte bolnav, Taylor i-a mărturisit unui prieten: "Cred că Dumnezeu mi-a dat puterea să fac mai mult pentru China în această perioadă lungă de boală decât aș fi putut eu face dacă aș fi fost sănătos." El știa că misiunea sa depindea în totalitate de puterea lui Dumnezeu. Chiar și azi, după un secol și jumătate, lucrarea lui Taylor continuă și aduce multe roade în China. Și noi, în viețile și lucrările noastre, trebuie să ne bazăm pe puterea lui Dumnezeu și pe tăria dată de Duhul Sfânt. Ca și Moise, suntem chemați să trăim prin credință și nu prin ceea ce vedem.